

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishtvu prejemani:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan s svojo izjemno modlo in prazniko.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Razsodba državnega sodišča o deželnozborskem volilnem redu.

V klerikalnem taboru je razsodba državnega sodišča glede deželnozborskega volilnega reda povzročila veliko radost, kateri je dal »Slovenec« duša s korarsko robatostjo. Da je s tem dal svoji lastni stranki krepko zaščitno, to ga ni ženoiralo.

Z razsodbo državnega sodišča je vsekako dokazano, koliko vere in zaupanja gre najvišjim državnim funkcionarjem avstrijskim. Župan dr. Tavčar je v svojem govoru pred državnim sodiščem pojasnil, da je bil med deželnozborskimi strankami in med vlado sklenjen kompromis, glasom katerega kmečki volilci ne bodo imeli volilne pravice v mestnih skupinah. Za izvedbo tega kompromisa sta osebno jamčila takratni ministrski predsednik baron Beck in deželni predsednik baron Schwarzw. Narodno-napredni poslanci so mogli osebno jamstvo ministrskega predsednika barona Becka in deželnega predsednika barona Schwarza pač zadostovati, saj ima pri odločitvi o sestavi volilnih imenikov vlada meročajno besedo. Dve- ma tako visokima državnima dostojanstvenikoma vendar narodno-napredni poslanci pri sklepanju kompromisa niso mogli reči v obraz, da jima ne verjamejo, da na njih besedo nič ne dajo in se na njih slovesno obljubo ne zanašajo. Se v najnavadnejšem kupčijem življenju velja in mora veljati načelo »auf Treue und Glauben« — pa naj ne velja pri dogovorih z najvišjimi državnimi oblastniki? Če bi bili narodno-napredni poslanci pri kompromisnih pogajanjih rekli, da na osebno jamstvo barona Becka in barona Schwarza nič ne dajo in da njihovi slovesni obljubi ne verjamejo, bi bili s tem izrekli, da osebno nista vredna toliko zaupanja, kakor vsak kramar, ki sklepa dogovore »auf Treue und Glauben« in izrekli bi bili, da jih smatrajo za sposobne prelomiti dano obljubo in pozabiti na osebno jam-

stvo, na kratko rečeno, storiti dejanje, ki se s parlamentarno dopustnimi besedami sploh ne da karakterizirati. Naravno je, da narodno-napredni poslanci tega niso storili, ampak zaupali baronu Becku in baronu Schwarzu »auf Treue und Glauben«. Zadnja deželnozborska volitev v gorenjskih mestnih občinah je seveda pokazala, da so storili narodno-napredni poslanci veliko napako, ko so »auf Treue und Glauben« zaupali tajnim svetnikom avstrijskega cesarja baronu Becku in baronu Schwarzu.

Krivda, da je bil prelomljen kompromis, zadene vlado in boj, ki se razvije zaradi tega, bo boj med narodno-napredno stranko in med vlado. Vendar se je čutil »Slovenec« poklicanega, da je posegel vmes in z veseljem pozdravil krivico, ki se je zgodila narodno-napredni stranki.

To je čudno, zakaj klerikalna stranka je vendar v tem vprašanju vezana, če so njene najslovesnejše izjave sploh kaj vredne in če so njeni voditelji pošteni ljudje in ne šufli.

V seji deželnega zbora dne 19. junija 1908. je vendar dr. Susteršič kot poročevalec o volilni reformi v imenu ustavnega odseka podal izjavo, na katero je vezana vsa klerikalna stranka, da ostane namreč glede volitve v mestih in trgih pri stari praksi, dokler ne bo novi deželni zbor spornih točk tega vprašanja rešil. To se še ni zgodilo in če se klerikalna stranka zaveda svoje častne dolžnosti, potem mora v tem vprašanju stopiti na stran narodno-napredne stranke in z njo iti v boj proti vladi, ki je prelomila sklenjeni kompromis.

Seveda bi bilo smešno, kaj takega pričakovati. Saj je vendar vlada pogazila sklenjeni kompromis na korist klerikalne stranke in ta stranka se pač ne bo branila dobrot, če so tudi krivično pridobljene.

Obračun bo narejen v prihodnjem deželnem zboru. Sicer je vlada konfiscirala deželno ustavo in ne skliče deželnega zbora, ali enkrat bo konec tega absolutizma tudi na Kranjskem in tedaj se bo govorilo dalje.

Slovenska podporna društva v Gradcu, na Dunaju in v Pragi.

Ker sem bil kot jurist v dobi 1875—79 v odboru slovanske podporna društva, katero sta vodila pokojna profesorja dr. Krek in Bidermann, imel sem dovolj prilike, da sem se seznanil s potrebami slovenskega podpornega društva za visokošolce. Zasedoval sem delovne te družtev! Pri raznih prilikah sem poskusil opozoriti in pripraviti gotove kroge, da bi se v večji meri zanimali za ta potrebna in koristna društva, da bi se podpiranje družtev razširilo in poglobilo. Uspeha nisem videl. Razmere pri teh družtvih pa se bodo morale spremeniti, sicer društva ne morejo delovati, bodo revnemu slovenskemu dijaku zaprta pot na univerzo!

Na to premembo pa morajo v prvi vrsti delovati naši dijaki sami; oni morajo z agitacijo pridobiti podpornim društvom denarna sredstva. Agitacija se bode morala vršiti v počitnicah!

Ko bi nemški »Asylverein« na Dunaju ne imel svojih nabiralec, bi tudi imel le malo dohodkov! Tiskan poziv se preze; osebno posredovanje pa ostane le malokje brez uspeha! Geslo mora biti: Dijak za dijaka in dijakom! To bi bilo eno polje, na katero se bodo morali podati slovenski dijaki, da se zagotovijo podpornim društvom večji letni dohodki.

Ti dohodki pa ne bodo nič stalnega! Podporna društva pa potrebujejo dosti in tudi stalnih sredstev.

Stalne podpore pa bi morala podporna društva dobivati od svojih dolžnikov, od bivših svojih podpirancev, ki so v raznih službah, imajo primerne dohodke, ozir. plačo! Ti podpiranci pa ravno kažejo najmanj zanimanje za podporna društva! Le redki so, ki vračajo prejete podpore društvu, ki poznajo svojo dolžnost nasproti društvu, brez katerega podpore bi sploh ne bili prišli do cilja! To je žalostno poglavje, pa dotakniti se ga moramo enkrat! Kdor je dobi-

val za časa študij podporo od podpornega društva, je tega dolžnik! Podporna društva mu niti ne sme prizanašati glede vračanja, ker prihajajo vedno novi slovenski dijaki na visoke šole, kateri so podpore potrebni in vredni! Ko bi vsi nekdanji podpiranci vračali društvu prejete podpore le v malih mesečnih obrokih, bi imelo vsako društvo mesečne stalne dohodke! Do tega moramo priti! Svetujem, da se osnuje pri vsakem podpornem društvu poseben evidenčni odsek iz dijakov in društvenih odbornikov. Ta odsek naj poišče in pregleda vse zapisnike, kdo je dobival v teku let podporo od društva in koliko vsega. Dijaki iz raznih dežel naj zasledujejo in poizvedujejo, kam so prišli nekdanji podpiranci, kake službe, kake dohodke imajo, v kakih razmerah žive! Uspehe pozvedovanj naj naznanijo začetkom šolskega leta odseku; ta naj poroča in stvari primerne nasvete glede izterjevanja društvenemu odboru!

Društveni odbor pa bode že našel sredstva, da bodo nekdanji podpiranci vršili svojo dolžnost nasproti društvu!

Dr. Fr. Jurtela.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Srbska poročila o bojih.

V Belgradu so nekateri mnenja, da so Bolgari napram srbski timoški diviziji vendarle dosegli velike uspehe. Obenem pa se poroča, da se je Srbom posrečilo zopet osvojiti Krivolak ter s tem paralizirati edini uspeh Bolgarov. Predvčerajšnjim ponoči in včeraj so se vršili ostri boji med dvema srbskima in eno bolgarsko divizijo pri Velezu. Bolgari so baje izgubili 1600 mož. Ostali so se umaknili.

Bolgarska poročila.

Bolgarski armadi se je baje posrečilo, zdrejeti zvezo med grško in srbsko armado. Boji pri Zaječarju in Pirotu še vedno trajajo. Izgube so tukaj zelo velike. Bolgarsko armadno vodstvo hoče obkoliti Piroto. Srbi so

desno krilo bolgarske armade pri Pirotu nazaj potisnili, levo se je vzdrazilo. Včeraj so v srbski armadi že čutili pomanjkanje municije. Tudi finančne skrbi mučijo srbsko vlado, ki je že zelo izrabila svoje fondе.

Nadalje poročajo iz Sofije, da so Bolgari končno odbili srbske napade na Kočano. Položaj bolgarske armade v Makedoniji se je zboljšal. »Neue Freie Presse« je dobila iz Sofije sledeče poročilo: Predvčerajšnjim ponoči so bolgarske čete pri Vranji nazaj potisnile maloštevilne srbske čete ter vdrele v Vranjo, se polastile ondotne etapske postaje ter vplenile velike zaloge municije in živil. Bolgarske čete so nato prodirale proti Bojanovcem.

Razporeženo v Belgradu.

Iz Zemuna poročajo, da je vojno navdušenje v Belgradu popolnoma ponehalo. V mestu vlada grozna tihota. Iz vojnega ministrstva se ne izve ničesar določnega. Tako se zanaša prebivalstvo na razne govorce, ki pa so zelo žalostne. Množica ranjencev, ki jih dovažajo, grozno učinkuje, tembolj, ker nimajo dovolj prostora. Pričakujejo še več tisoč ranjencev. Kje bodo pa za nje prostora dobili, nihče ne ve. Pravijo, da že zdaj ležita po dva ranjenca v eni postelji, mnogo pa jih leži na tleh. Zdravnikov primanjkuje. Predvčerajšnjim je prišlo v Belgrad deset nemških zdravnikov, vendar pa bi jih rabili sto. Tudi manjka obvezil in desinfekcijskih sredstev.

Iz Belgrada poročajo: Vojaški krogi cenijo število mrtvih in ranjenih na obeh straneh v dosedanjih bojih na več nego 50.000. Iz Zaječarja so dospeli včeraj v Belgrad na treh donavskih ladjah ranjenci. V sled nedostatne sanitetne službe na bojišču se boje, da ne bodo izbruhnile epidemične bolezni.

Iz Aten poročajo: Po bitki pri Kilkisu je divizija ki je operirala na skrajnem desnem krilu, po hudem boju nazaj potisnila sovražnika, ki se je umaknil na drugi breg reke Strume. Divizije, ki so operirale na levem krilu, so napadle sovražnika, ki je imel zasedene višine, južno od Dojranskega jezera. Po boju pri Doj-

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Ali ste pa pri svojih zasledovanjih vsaj napredovali?« sem vprašal svojega prijatelja.

»Da; zdaj vem, kdo je storilec!«

»V resnici?«

»Popolnoma gotovo! Vendar pa — žal — še vedno ne vem, kje je otrok skrit. In če vem eno, drugega pa ne, postaja vsled tega situacija mnogo nevarnejša. Kajti ropar, ki odnese otroka, ne bo odprl ust, čeprav je na mučilnici; niti z razbeljenimi kleščami bi mu ne izsilili tajnosti.«

»Torej ste bili prej na napačnem sledu, ko ste mislili, da je ženska storilka?« sem vznemirjen vskliknil: »Mislite morda onega mornarja? Tedaj pa pač dvomim, da bi bil on tako trden in stanovit, kakor ste ga vi slikali.«

»Počakajte, stari prijatelj, dokler ne dobite še boljšega vpogleda v vso zadevo, in mislite na to, kar vam zdaj prorokujem: Če me miss Maurice danes popoldne obišče v

mojem atelieju, tedaj jo bo spremljal — mr. Henges.«

»Ah! Ali to v resnici mislite? Seveda če se vpoštevajo njegove odkritosrčne izjave o ženitvi, tedaj se pride do zaključka: On potrebuje denar. Ali je to domnevanje vplivalo na vaše postopanje?«

»Vsekako! In sicer tako zelo, da ga nisem hotel, kakor ste pač sami videli, več zasliševati.«

»Vi pač mislite, da je v tem slučaju več oseb dogovorjenih?« sem vprašal.

»Nedvomno. To se mora sicer skoraj pri vseh takšnih zločinih že vnaprej misliti; v tem slučaju seveda vem to gotovo.«

»In Henges je po vašem mnenju posredovalec?«

»Se več!« je vskliknil Connors s čudnim naglasom.

»Ta kreolski postopač!«

»Henges ni Kreolec,« je odgovoril Connors. »On je belokožec, rojen Mehikanec, toda ima v sebi toliko indijske krvi, da instinktivno čutim, kako ga bom presenetil.«

»Aha! Tako začne postajati zadeva še kočljivejša,« sem rekel, ker sem se ravno spomnil, s kakšnim stoicismom prenaša ono rdeče pleme najhujše muke; »ker poznate storilca in ker morate vpoštevati tudi inserate, morate zdaj še opreznije postopati.«

»Seveda! Dozdej še nismo odgovorili lopovom. In to bi bilo tudi

zelo nevarno, ker je policija inserat seveda tudi brala in ker bo skoraj gotovo tudi vse potrebno ukrenila. Mogoče odgovori policijsko ravnateljstvo v Mulberry - Street celo samo od sebe na oni inserat. To si seveda lopovi — kajti prav gotovo jih je več nego eden — tudi sami mislijo. In da navsezadnje ne bodo še nosili svoje kože na prodaj, se bodo hoteli lopovi pogajati le, če bodo videli, da so popolnoma varni. In tako bi se mogla ta pogajanja vleči ne samo več dni, temveč mogoče tudi več tednov. In ravno to hočem prepričati.«

Nisva več čakala na mr. Ellisa, temveč sva odšla; in Connors mi je s stopnic pokazal mesto, na katerem je mala izginila.

»Ali greva tja?« sem vprašal.

»Ne!« je odgovoril, »jaz sem že bil tam in Karolina nam je tudi natančno opisala dogodek. Sicer pa lahko tudi od tukaj pregledate pozorišče.«

»Sicer pa ni glavna stvar, kako je bilo to pri njem navada, kadar je intenzivno mislil. Nato sva dospela z vozom, ki je tako dolgo čakal, v pol ure pred poslopje, v katerem so bile najine pisarne in ki je stalo nad triindvajseto cesto.«

Ker sva bila prav pošteno lačna, nisva šla direktno v Connorsov atelie, temveč v bližnjo restavracijo, kjer sva včasih obedovala.

Medpotoma je Connors kupil časopis z besedami: »Upajva, da nama bo bolj teknilo, če najprvo pregledava časopis.«

In komaj sva sedla, že se je začel Connors, ki je pregledal časopis, glasno smejati.

»Tu imamo tudi že odgovor,« je rekel ter mi pokazal mesto, kjer je bila z debelimi, razprtimi črkami natisnjena beseda »Da.«

»Ali v resnici mislite, da je policija to objavila?«

»Nedvomno,« je odgovoril ter se zadovoljno smejal. »In ker bodo lopovi to tudi kmalu izvedeli, tedaj bi lahko bogve koliko časa morali čakati, če bi šli po navadnem potu. Med tem časom pa morda mrs. Ellis od samega strahu umrje in njena prijateljica mrs. Dean tudi.«

»Ali je Henges tako pretkan?«

»Ne smatram ga za hudobnega,« je suhoparno odgovoril Connors. »Vi me še vedno ne razumete. Mogoče je Henges z vso stvarjo ravno tako malo v zvezi kakor vi.«

Začuden sem odložil nož in vilice.

»To naj zdaj človek razume!« Connors se je zasmejal ter mi vrgel čez mizo smodko.

»Tu, prižgite si smodko, da boste lažje prebavljali! Težki časi nas čakajo.«

Ničesar nisem na to odgovoril,

temveč zamišljen zrl v kolobarje dima, dočim je Connors skozi okna opazoval množico, ki je hitela mimo.

Proti trem sva polagoma vstala, plačala ter se odpravila proti svojemu domu.

Spreml sem Connorsa v njegov atelie. Čeprav je pričakoval obisk, je vendar po svoji navadi odložil sukno ter oblekel svojo umetniško haljo; vendar pa je odstranil stajalo za slikanje in copiče.

»Aha! Torej pripravljeno za boj!« sem vskliknil smeje se.

»Potrebovali bomo prostor!« je rekel resno.

»Kaj pa pravzaprav pričakujete od tega obiska?«

»Pojasnila! Več luči! Morda se nama tudi posreči, vsaj približno izvedeti, kje je otrok skrit in ali ga moreva nepoškodovanega vrniti njegovim staršem. Ena napaka od najine strani bi mogla biti otrokova smrt. Morda je otrok v rokah ljudi, ki bi ga takoj umorili, če bi začutili le najmanjšo nevarnost, da bodo zasledeni ali od policije prijeti.«

»Zdi se mi, da je to kapitalen slučaj v vaši praksi,« sem pripomnil v svojem dobrem razpoloženju, ki je je povzročil dober zajtrk.

»Pa je tudi!« je odgovoril zelo resno. »Kajti kako pa naj izvem, kje imajo malo deklico skrito in kako bi jo oprostil, ne da bi se ji kaj hudega zgodilo?«

(Dalje prihodnjik.)

proti igralnici do sedaj še ni imela zaželjenega pravega uspeha. In ta neuspeh je zahteval zopet novo žrtev. V Opatiji se je ustrelil mlad mož iz boljših krogov budimpeštanskih, obupan, ker je zaigral v enem večeru ves svoj denar, ki ga je imel pri sebi v znesku 2000 K. Ljudstvo je postalo vsled tega še bolj razburjeno in oblasti, ki v tem vprašanju mero dajno odločajo, se bodo morale v oči-gled splošni nejevolji in v oči-gled temu novemu slučaju gotovo ozirati na ljudsko voljo v prid prebivalstvu, v prid tujskemu prometu in v prid le-tovišču.

Reška kriza — kraljevi komisar na Reki. Reški guverner grof Wickenburg je odpotoval včeraj v Budimpešto, kjer bo sprejet od ogrskega min. predsednika, da mu poroča o razmerah na Reki. Vlada bo imenovala brzkotne že v bližnjih dneh kraljevega komisarja. S pooblastili takega komisarja bo imenovan za komisarja brzkotne guverner grof Wickenburg.

50 letnica „Narodne čitalnice“ v Kranju.

Zadnje tri dni pretečenega tedna je bila na zelo slovesen način praznovana 50letnica Narodne čitalnice v Kranju. V petek, dne 4. julija popoldne že je bilo mesto v zastavah, vsled česar je dobila gorenjska metropola praznično lice. Proti 8. zvečer zbirali so se začela društva v krogih na vrtu g. Mayrja, kjer je nastanjena Čitalnica. Nad vvhodom v imenovano poslopje gorel je jugoslovanski emblem, sestavljen iz električnih žarnic; ta naprava, katero je oskrbel g. Pavel Mayer, povzdignila je še bolj slavnostni večer, katji žareči polumesec z zvezdo je učinkoval tako, da je bila brezštevilna množica kranjčanov na Glavnem trgu nepopisno navdušena za ta narodni praznik!

Točno ob pol 9. zvečer odkorakalo je društvo Narodne čitalnice z zastavo in godbo na čelu, spremljevana po Sokolu z zastavo in požarno brambo z lampijoni pred hiše, oziroma stanovanja tukašnjih častnih članov Narodne čitalnice, kjer je pevski zbor pod vodstvom g. F. Šmigovca zapel po eno naših krasnih pesmi. Ko je sprevod došel pred hišo veleindustrija g. Vinko Majdiča, pozdravila ga je raz mestnega obdija »na Škrlovcu« zgoraj ostala množica z velikanskim umetnim ognjem. Predsednik g. Ignacij Fock skrbel je, da se je cel sprevod, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši Kranjčani, vršil z največjo točnostjo in v naravnost vzornem redu!

V soboto, 5. julija ob pol 9. zvečer je bil v Sokolski dvorani slavnostni koncert; lahko rečemo, da se je tega koncerta udeležil skoraj cel Kranj, poleg njih pa še nekaj narodnjakov iz Škofije Loke in Trčiča; dvorana je bila natlačena polna in sedeži vže nekaj dni vsi razprodani. — G. Mikuz deklamoval je E. Ganglov »Prolog« izborno. Moški zbor pod spretnim vodstvom skladatelja in okrajnega sodnika g. Oskar Deva proizvajal je vse točke s znano preciznostjo, ter žel za to vsakokrat burno ploskanje! Osobito je ugajala pesem »Kdo je mar«, katero je pel moški zbor s soli in s spremljevanjem orkestra. Na gosli in klavir sta igrala g. Anton in Ivan Trost z znano spretnostjo, ter pripomogla z njihovim prijaznim sodelovanjem, da so imeli Kranjčani ob 50letnici njihove Čitalnice lep večer, na katerega se bo gotovo sleherni še v poznih časih rad spominjal.

Ne moremo si kaj, da bi pri tej priliki nekoliko ne reagirali na nesramne napade klerikalnega glasila »Gorenjca« v lističu z dne 4. t. m. na našo Narodno čitalnico! — Ako stari Kranjčan premišljuje, kaj vse je naša Čitalnica od leta 1863. — v 50 letih — storila, da reši stavljeno si nalog, to je skrbeti za vsestransko izobrazbo, buditi narodno zavest in slednjič skrbeti za zabave in veselice, mora se zgrazati nad takim naravnost abnormnim obrekovanjem in oblatenjem, kojega izvor je iskati edino le v lastnosti klerikalcev in nevoščljivosti, katere se bere med vsako vrstico tega lista! Kakor se je »Gorenjec« lahko prepričal, se je z njegovim nesramnim zaletavanjem grozovito blamiral, kajti njegova želja, »da bi velik del meščanstva zrl na to« proslavo« popolnoma apatično in da naj priprosti meščan ne najde v tej družbi prostora« se ni niti v najmanjši meri izpolnila! — Značilno je, da S. L. S. ni mogla niti na lastne pristaše v taki meri vplivati, da bi ne razobesili zastav! Razum kakih petih hiš, kjer so sorodniki deželnega glavarja in takih, ki se iz različnih osebnih vzrokov ne smejo vprijeti terorizmu klerikalcev, razobe-

sili so najbolj odločni pristaši S. L. S. zastave, ter se udeležili vseh slavnosti!

Da Čitalnica »ni shirala in opešala«, videli so lastni pristaši nesramnega dopisuna, kako je bila serena in impozantna in s kakim uspehom se je izvršil slavnostni koncert. — Da ne »hira« Čitalnica, so dokaz mnogovrstne vsakoletne prireditve in številni članovi, koje šteje danes več, kakor pa ob ustanovitvi Čitalnice! Ne bomo se borili proti nesramnosti, ampak delali bomo kakor doslej naprej, kakor zaključuje to g. E. Gangl v slavnostnem prologu: »Sami z junaško, delavno roko pot krčimo si v jasno, blažjo dobo! Orožje — sloga, a molitev — delo, od zvezd milejših bo nebo žarelo.«

Najlepši je bil tretji dan slavnosti — v nedeljo. — Prišla je, kakor smo pričakovali cela Gorenjska, okoli 20 društev se je zbralo ob 12. z zastavami v drevoredu Zvezda, odkoder so odkorakali z godbo na čelu na Glavni trg pred mestno hišo, kjer je v navdušenem govoru pozdravil v imenu mesta g. župan Polak zbrane neštevilne društvenike! V krasnem govoru zahvalil se je v imenu tržaških Slovencev g. dr. Stare občinskemu zastopu za prelep sprejem. Na to je pozdravila društva v izbranem govoru gospica Anica Šavnikova, ter privezala na zastavo Narodne čitalnice krasen trak, katerega je podarilo narodno žensktvo mesta Kranja. Trak je umetniško izdelala domača tiskarica Drenik iz Ljubljane. — Temu pozdravu sledil je pozdrav po predsedniku Narodne čitalnice in zahvala za obisk v tako lepem številu. Potem ko so narodne dame pripele na vsako zastavo po en sveč venec, odkorakala so društva v Čitalnico, kjer so se shranile zastave. Na to vršil se je v gostilni g. Marije Mayr slavnostni obed, pri katerem je igrala mestna godba in se je napivalo v proslavo onih, kateri so delovali za Čitalnico! Med drugimi je govoril tudi župan ljubljanski in častni član čitalnice g. dr. Ivan Tavčar, kateri je ostal do večera v naši družbi! Ob 4. popoldne odšla so vsa društva na pokopališče, kjer so govorili na grobeh dr. Prešerna in Jenka gg. dr. Tuma iz Trsta, profesor Pirnat in sodnik Deu. Potem ko se je na grob vsakega imenovanega pesnikov položil po en lovorov venec, zapela so pevka društva po eno pesem; odšli smo, vsi ginjeni vsled te prelepe prireditve na čast našima dvema pesnikoma, na veselični prostor v Zvezdo, kjer je igrala godba in se nam je pri različnih paviljonih nudila poleg okusnih mrzlih jedil vsakovrstna pijača! Proti 10. zvečer je začel padati dež, ko so ravno tuji odhajali na vlake. To pa ni motilo naše vrle Kranjčane v njih dobri volji, šli so v paviljone — pod streho — kjer so se zabavali še pozno v noč!

50letnica Narodne čitalnice ni se mogla na lepši in dostojnejši način praznovati, kakor se pa je v teh treh dneh!

Pripomogle so k temu največ naše narodne dame brez izjeme, katerim vsa čast!

Tovarišem abiturijentom!

Treba se vam je v teh počitnicah odločiti za ta ali oni poklic, treba je voliti med tremi vseučilišnimi mesti, kamor hodijo slovenski dijaki nabirati zaklade duha. Mi vas vabimo v našo sredo.

Akad. tehn. društvo »Triglav« je tako znano, da bi bilo odveč poudarjati njegove vrline, saj je vzgajilo domovini že dolgo vrsto celih mož. In mesto Gradec? Če tudi ni življenje v našem mestu ceno, vendar je cenejše kakor na Dunaju in celo v Pragi. In kar je glavno: Med nami boste našli odkrite prijatelje in tovariše za čas študij in za vse poznejše življenje.

V imenu našega društva podajajo pojasnila sledeči tovariši: juristom: cand. iur. Josip Dolničar, Gradec, Pfarrgasse 2; cand. iur. Anton Gruber v Št. Janžu pri Rečici, via Gornjigrad; medicincem: cand. med. Fran Kolterer v Celju, bolnica; cand. med. Fran Stamol v Fürstfeldu, Allgem. Krankenhaus; filozofo: cand. phil. Pavel Strmšek v Medvedovem selu, Podplat, Štaj.; tehnikom: Leopold Armič v Ljubljani, Gosposka ulica 6; tehn. Božo Srebre v Brežicah ob Savi, Stajersko.

Za akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu, Schönaugasse 17:

Božo Srebre, t. č. predsednik.
Leopold Armič, t. č. tajnik.

Dnevne vesti.

+ Iz seje deželnega odbora dne 7. julija t. l. Deželni glavar poroča,

da se vrši v kratkem interministerjalna konferenca v svrhu razgovora glede uporabe melioracijskega fonda za vodovodne naprave na Kranjskem. — Konferenca se udeležijo imenu deželnega odbora kranjskega deželni glavar. — Stavbnemu uradu se naroči, predložiti projekte glede poprave, oziroma preložitve ceste Šmarjeta-Zbure. — Za vodovod v Št. Lambertu se dovoli 30% deželna podpora. — Rekuru okrajnega šolskega nadzornika G a b e r š č k a proti sklepu občinskega sveta ljubljanskega se tako ugotovi, da ima tudi on dobiti osebno doklado 200 K. — Dovolijo se razne podpore. — Imenovanje Josipa G o g a l a definitivnim učiteljem na slovenski trgovski šoli v Ljubljani se potrdi. — 1% zavarovalniški prispevek v gasilski fond se porabi za zavarovanje ponesrečenih gasilcev — in sicer le onih, ki so člani društev, katere pripadajo k oficijelni, od deželnega odbora potrjeni Zvezi. (Z večino glasov!) — Sploh pa se vprašanje glede načina in oblike zavarovanja samega proučava nadalje in se imajo rezultati tega proučavanja zopet predložiti deželnemu odboru v posvetovanje. — Na zadevno interpelacijo narodno-naprednega odbornika, kojemu se pridruži tudi grof B a r b o, izjavi deželni glavar, da bo proučil vprašanje, kako naj je deželnim odbornikom vsak čas omogočen in urejen pristop in vpogled v vse posamezne uradne agende deželnega odbora. — O tem bo deželni glavar svojčas poročal.

+ Protizakonitost sklepa deželnega odbora, naj se iz 1% prispevka v gasilski fond, kakor ga je zakonito določil deželni zbor kranjski, zavarujejo le tisti ponesrečeni gasilci, ki so včlanjeni v klerikalni gasilski Zvezi, leži na dlani. — Deželni zakon pravi splošno, da je 1% zavarovalniškega prispevka uporabljen za podporo ali za zavarovanje ponesrečenih gasilcev brez ozira v kaki zvezi so ti gasilci včlanjeni. — Na opozoritev dr. N o v a k a in grofa B a r b o t a je deželni glavar v deželnem odboru sam konstatiral to dejstvo in prečital zadevni odstavek deželnega zakona. Navzlic opozoritvam dr. N o v a k a in grofa B a r b o t a, da bi bil tak sklep, kakor ga je predlagal referent, v protislovju z zakonom, nehuman in krivičen, je večina deželnega odbora sprejela predlog poročevalca. — V tem pogledu še ni spregovorjena zadnja beseda. Pribijemo za danes le, da se strankarski terorizem klerikalne stranke ne ustavi niti pred nesrečo, ki prizadene gasilca, kadar leta tvega svoje življenje v korist svojega bližnjega.

+ Prazen izgovor. Klerikalci so preprečili preustroj II. državne gimnazije v Ljubljani v realno gimnazijo. Storiili so to iz prav razumljivega razloga, a na škodo slovenski mladini in razvoju slovenskega gospodarstva življenja. Zdaj opravičujejo svoje postopanje s tem, da so hoteli preprečiti, da bi se ljubljanska realka premenila v popolnoma nemški zavod. Ta izgovor je prazen. Realna gimnazija je vendar nekaj popolnoma drugega, kakor realka, in s tem, da se že obstoječi zavod, II. državna gimnazija, reformira v moderen zavod, nismo Slovenci še nikakor izgubili pravice do realke, niti so Nemci priborili pravico, do popolnoma nemškega zavoda. Sicer pa se proti volji deželnega šolskega sveta, v katerem imajo klerikalci večino, in brez realnega zakona glede katerega ima odločiti deželni zbor, ne da na realki nič urediti in spremeniti. Zato naj klerikalci nič ne slepomišijo!

+ Velika polomija z zaupnico dr. Šusteršiču v Kandiji. Poroča se nam: Klerikalcem je bilo vse na tem ležeče da izsilijo zaupnico tudi iz odbora največje kmečke občine na Kranjskem, to je občine Šmihel-Stopiče z županiškim sedežem v Kandiji. To neprijetno nalogo so poverili deželnemu poslancu D u l a r j u, ki je v seji z dne 2. t. m. občinski odbor presenetil s predlogom, da se »kruto in krivično razžaljenemu, vse časti vrednemu gospodu deželnemu glavarju dr. Šusteršiču zaupnica soglasno s sklepom občinskega odbora občine Šmihel-Stopiče podeli«. Tedaj se je poleg drugih dvignil tudi občinski odbornik, profesor Š k r l j in predlagal da se točka postavi z dnevnega reda. Stopiški župnik Porenta je baje za božjo voljo prosil »katoliške« može, naj vendar glasujejo za Dularjev predlog. Po enem sporočilu je za zaupnico glasovalo samo 17 odbornikov (moralo bi jih pa najmanj 22 — dve tretjini). Po drugem viru pa do kakega glasovanja sploh ni prišlo in se je ta zadeva smatrala za obično kot zaključeno. Naj si bo že tako ali tako, glavno je, da dr. Šusteršič iz te občine ni dobil zaupnice in da se je Dularjeva akcija smatrala za — polomijo. Može so mislili, da je s tem zadeva spravljena s sveta. V ožji Štemburjevi družbi pa se je takoj drugi dan govorilo, da pride isti predlog še enkrat na dnevni red.

To pot so napravili imeniten načrt. Povabili so dr. Pegana, da on v občinski seji obrazloži, kako velikega pomena bo, če občina prevzame jamstvo za posojilo novoustanovljeni požarni brambi v Kandiji. Ta točka naj bi bila pesek v oči za odbornike, ki o nameravanem načrtu niso ničesar slutili, oziroma niso slutili, da dr. Peganu ni prav nič za to jamstvo, ampak, da ob tej priliki pod pritiskom raznih obljub iz odbora izsili tolikanj zaželjeno zaupnico. Da pa ne bo kdo prišel na sled temu načrtu, se je dr. Pegan zaradi lepšega udeležil v nedeljo tudi gasilske slavnosti v Vel. Brusnicah, kjer se je obenem baje vršila tudi ustanovitev podgorskih Čukov. Drugi dan, torej v ponedeljek, ko je bila v Novem mestu mesečna sejmnica, pa je dr. Pegan se osebno udeležil tudi občinske seje v Kandiji. Obrtniki in trgovci, ki so zaradi sejma imeli opraviti, so se sicer nad tem jezili, da se seja skladiče ravno na tak dan in ravno ob 9. dopoldne, ko je največ dela. S tem so Štemburjevci tudi računali; mislili so, da bo odbor, že da je seja hitreje pri kraju, kar kratkoma zadnji sejni sklep sstiral in dr. Šusteršiču votiral soglasno zaupnico. Ali kako so se lisiaki urezali! Dr. Pegan jih je z dolgo govornimi frazami mučil nad eno uro. Ko je bilo te morije konec, je deželni poslanec Dular zopet prišel s svojim predlogom glede zaupnice na dan. To pot mu je predlog sestavil sam dr. Pegan. Tedaj šele so odborniki spoznali, čemu je dr. Pegan pravzaprav prišel k občinski seji in zakaj se je ta seja ravno za ta čas sklicala. V posvetovalni sobi je nastal velik hrup. Občinski odbornik profesor Š k e r l j je ogorčeno protestiral, da bi se z odborovimi sklepi tako postopalo, kakor delajo otroci, ne pa resni možje. Ker se je že pri zadnji seji pred nekaj dnevi sklenilo, da ta točka sploh odpade, tedaj mora ta sklep obveljati, saj je tako vpisano tudi v sejnem zapisniku. Deželnemu glavarju v principu nihče ne odreka zaupnice. Toda v tej zadevi, ki jo ima deželni glavar z ono damo na Dunaju, naj gosp. deželni glavar sam nastopi pravno pot. In če se takim potom na sodišču izkaže, da je gosp. deželni glavar bil krivično obrekan, potem naj bo gotov, da mu tudi naš občinski odbor ponudi soglasno in dvojno zaupnico, tako, da je bo res lahko vesel. Dokler pa se ta zadeva ne reši pred sodiščem, kamor spada, nima občinski odbor z njo nič opraviti. — To je bistvo prof. Škrlevih izjavljani. Pravijo, da je nad 10. po prepričanju vseskozi katoliških mož, pripristih kmetov, se s protestom g. prof. Škrlija in njegovih tovarišev strinjalo. Ne samo to. Začela je po mizi pokati kmečka pest in treskale, vmes se je čulo glasno protestiranje: »Tako komandirati se pa ne damo več! Mi nismo otroci, mi smo možje! V občinsko sejo spada občinsko gospodarstvo, ne pa Šusteršičeva politika! ...« Dr. Pegan in z njim vred Štembur in oba Dularja ter nekaj kimačev so se kar od jeze tresli, ko so videli, da se je iz njihovega lepega načrta razvila taka — polomija. Kako tudi ne. Pozno v noč so praznovali načrt za to zaupnico, dr. Pegan je z zagotovilom računl, da ponese seboj v žepu zaupnico — zdaj pa tak polom. Stari možje so pripovedovali: Že blizu 20 let sem v odboru, pa kaj takega še ni bilo. Štembur je od same jeze še pri vratih zmerjal posamezne katoliške može za — hinavce. To komedijo je zaključil še velik vrišč, ki je nastal, ko je Štembur mizarjskega mojstra Koširja z Broda, ki je vobče znan kot silno pobožen mož in ki je tudi odklonil zaupnico, ozmerjal, češ, »zdaj pa vidim, da si ti največji hinavec.« Vrišč se je še pomnožil, ko mu je Štembur tudi očital, da mu je stopiški župnik dal toliko zaslužiti, zdaj se pa tako hvalnega izkaže. Tedaj so se slišali kliči: »Fej! Tu vganjate čisto navadno kupčijo. Če je mož pri župniku kaj zaslužil, je moral zato tudi pošteno delati.« — Po tako zaključeni seji sta dr. Pegan in Štembur nekaj kimačev speljala v gostilno. Tam se je jedlo in pilo in agitiralo za posamezne podpise. Notri v mesto na sejem je župan pošiljal agitatorje, da bi vlovili ene klerikalne može, ki so bili proti zaupnici. Pa glej vraga! Šli so nekateri, in res jedli in pili, a podpisali niso zaupnico. Ko jim je tudi to spodletelo, so sklenili, da za to nedeljo zopet skličejo sejo, kjer naj se dvakrat polomljena zaupnica še enkrat predlaga in odobri. (Iz tega se zopet vidi, koliko je klerikalcem ravno na tej zaupnici.) Z obžalovanjem pa moramo potrditi vest kot resnično, da se je gospod profesor Škerlj res odpovedal svojem mandatu. On pravi, da njegovo pošteno srce ne more prenašati takih hinavščin. Upamo pa, da se bo gospod profesor dal pregovoriti; po tako velikanskem uspehu bi bila velika škoda, če bi na svoji demisiji vztrajal.

+ Deželni predsednik v Novem Lurdu? Ekscelencia baron Schwarz se je v ponedeljek dopoldne peljal z avtomobilom na Dolenjsko. Okrog polne je došel v Novo mesto v spremstvu svojih sinov. Na izrecno željo je vsak oficijalni sprejem izostal. G. baron Schwarz se je peljal v prošijo, kjer je bil proštov gost, popoldne pa se je v spremstvu dr. Elberta odpeljal dalje. Pravijo, da ga je proš peljal najprej v Pleterje obiskat menihi, potem pa v Novi Lurd. Če je ekscelencia res šel božjepotovat k »Novemu Lurdu«, bi bil dobro storil, da se je mimogrede zgledil tudi pri šentjernejskem župniku Lesjaku in si ogledal koncept pisma, ki ga je svoječasnno ta župnik pisal na okrožno sodišče, v katerem pravi, da je to, kar se pod imenom »Novi Lurd« uganja, čisto navadna sleparija.

+ Za manjšo plačo — več dela. Ko je bila obrtno - nadaljevalna šola združena še z realko, je bilo vpisovanje učencev prvo in drugo nedeljo ter prvi ponedeljek in torek v mesecu oktobru. Na vseh srednjih šolah in na obrtni šoli je vpisovanje dne 16. in 17. septembra, potem je šolska maša in drugi dan se prične s poukom. Končale so vse srednje šole dne 5. julija in tudi obrtna šola, a ljudska šola ima sklep šele dne 15. julija. Na obrtno - nadaljevalni šoli je sedaj, odkar je združena z ljudskimi šolami, vpisovanje že v septembru, da se redni pouk prične že s prvim šolskim dnem. Začetek šolskega leta je na ljudskih šolah na Kranjskem, ker so učitelji izmed vseh najslabše plačani, dne 16. septembra. — Isti dan je šolska maša in po maši takoj reden pouk. — Kaj takega je samo na ljudskih šolah na Kranjskem mogoče.

+ Imenovanja pri državni železnici. Asistent v Lescah g. Alojzij Grošelj je imenovan za adjunkta, aspiranta g. Emil Drinovc v Boh. Bistrici in g. Fran Smerdu v Lescah sta imenovana za asistenta.

— Na pomoč balkanskim ranjenecem. Kakor se nam poroča, odpotuje te dni v Belgrad zdravnik dr. Anton Lavrič z Viča, da vstopi v službo srbskega »Rdečega križa«. Po poročilih z Balkana primanjkuje tam silno zdravnikov. Mnogo ranjenecv umira tam brez vsake zdravniške pomoči. Apelujemo na slovenske zdravnike, naj se usmilijo siromakov, in naj jim pohite na pomoč.

— Slovenski zdravniki v Srbijo. Kakor nam poroča odbor Društva zdravnikov na Kranjskem, napotijo se gospodje vladni svetnik dr. Edo Šlajmer, dr. Ivan Oražen in dr. Mirko Černić, danes oziroma v četrtek v Belgrad, da posvetijo svojo pomoč srbskim ranjenecem.

— Seznam števil srek in dobitkov žrebanja efektne loterije »Splošnega slovenskega ženskega društva« v Ljubljani je na prodaj v naslednjih trafikah: Dolenc, Prešernova ulica; Blaž, Dunajska cesta; Šešark, Šelenburgova ulica; Pichler, Kongresni trg; Kleinsten, Jurčičev trg; Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

— Poroka. Deželni komisar g. dr. Ignacij Rutar, se je poročil z gospodično Ano Moosovo, učiteljico v Šiški. Čestitamo!

— C. M. kres na Golovcu je tudi letos privabil kljub slabemu vremenu mnogo občinstva na kurjevaške griče. Kres je bil veličasten. Zelo posrečena je bila zbirka umetnega ognja, katere je navzočim prav ugajala. Po sporedu na Golovcu se je zbralo mnogo občinstva na vrtu gostilne g. Fr. Babiča, razvila se je prav živahna zabava, ki je trajala pozno v noč. Prisrčna hvala vsem tistim, ki so kaj darovali za prireditev, posebno pa se zahvaljujem gospici Anici Medičevi, ki je bila toliko prijazna in nabrala 18 K za C. M. družbo, kateri znesek smo izročili upravnštvu »Slov. Narod«. V. N.

— Utopljenje Zorke Jegličeve še doslej niso našli. Ker je voda te dni narasla, jo utegne odnesti in vreči na breg Ljubljane ali Save. Če bi jo kedo našel, naj blagovoli to naznaniti staršem v Ljubljano, Ilirska ulica. — Oblečena je bila v belo bluzo in črno krilo ter obuta v črne nogovice in v šolne. — Blagovoli naj to ponatisniti drugi listi.

— Avstrijski državljani, ki so si svoječasnno v nemški državi pridobili pravico do kake nezdgodne, invalidne ali starostne rente, katere pa vsled svoje odsotnosti iz nemške države nič več ne uživajo, imajo po novem nemškem zakonu iz leta 1911 pravico do nadaljnjega uživanja označenih rent. Izvzeti so oni, ki so morali zapustiti nemško državo vsled kake kazenske obsodbe. Natančnejše je razvidno iz razglašga nabitega na deski pri mestnem magistratu.

— Avtomobilske potovalne skupine. Kakor poroča ministristvo za javna dela, v čegar delokrog spada tudi pospeševanje tujkega prometa, se je pri inozemskih premožnih kro-

Telefonska in brzojavna poročila.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Vesti »Reichspost« in »Neue Freie Presse«.

Dunaj, 8. julija. »Reichspost« in »Neue Freie Presse« priobčujeta od svojih dopisnikov Wagnerja in Herbsta iz Sofije to - le brzojavko: Severna bolgarska armada prodira neovzdržno v notranjost Srbije. Severne divizije te armade so zasedle Knjaževac in razbile srbske oddelke, ki so se nato v neredu umaknili proti Negotinu. Brzojavna zveza med Belgradom in Pirotom je pretrgana. — Južne divizije te armade prodirajo proti Vranju, katero mesto so že tudi zasedle. S tem je srbska armada odrezana od domovine. V Vranju so Bolgari vpenili mnogo streljiva, orožja in živil. Bolgarske čete prodirajo proti Nišu, deloma pa ob Moravi proti Bojanovcu. — Dve veliki srbski armadi, katerih ena je operirala med Krivo Palanko in Kratovo, sta se združili pri vasi Stračin med Krivo Palanko in Kumanovom. Ta divizija je obkoljena in izgubljena. — Železniška zveza med Nišem in Skopljem je pretrgana.

Brzojavka ministrskega predsednika Pasića.

Dunaj, 8. julija. Srbsko poslanstvo na Dunaju je dobilo od ministrskega predsednika Pasića samega podpisano brzojavko, v kateri Pasić kategorično izjavlja, da so vse vesti o uničenju, odnosno ujetju timoške divizije od kraja do konca izmišljene. Dokaz za neresničnost onih bolgarskih vesti je dejstvo, da je prav timoška divizija zopet zavzela Krivolak in Bolgare prisilila, da so se morali umakniti in prepustiti Krivolak Srbom.

Dunaj, 8. julija. V telegramu na srbsko poslanstvo, poudarja ministrski predsednik Pasić nadalje, da imajo spopadi pri Pirotu, Kadi Bogazu, Sv. Nikolaju, pri Vlasini in Studenem Kladencu samo sekundaren pomen, to tem bolj, ker so bili vsi ti bolgarski vpadi odbiti. Nadalje pravi Pasić, da bo srbska vlada dala razširiti faksimile dnevnega povelja, ki ga je bolgarska vojna uprava izdala glede pričeta bojnih operacij proti Srbiji. Ta dokument bo dokazal, da so bili v bratomorni vojni Bolgari napadalci.

Položaj na bojišču.

Belgrad, 8. julija. Včeraj je na fronti tretje armade vladal popolen mir. Po šestdnevni brezuspešni poskusih, osvojit srbske postojanke, so se Bolgari pri Krivolaku umaknili in zbirajo sedaj ostanke razbitih svojih čet. Bolgarske izgube so silno velike.

Grška in vesti dunajskih listov.

Atene, 8. julija. Vesti dunajskih listov, da je grška armada bila od Bolgarov poražena, se uradno proglašajo za zlagane. Nasprotno je res, da je grška armada potisnila bolgarsko vojsko onstran Strume in da prdira sedaj proti Serusu. Pričakuje se velika bitka pri Demir Hisarju.

Srbsko stališče.

Belgrad, 8. julija. V političnih krogih zatrjujejo, da stoji sedaj srbska vlada na stališču, da bolgarsko-srbskega spora ni več mogoče poravnati mirnim putem. Odločitev vseh spornih vprašanj mora pasti na bojišču, kjer so si tako Srbi kakor Bolgari priborili doslej samo delne uspehe. Cisto gotovo pa je, da bo Bolgarska po vojni prisiljena, dati Srbiji primerne koncesije. Položaj v Bolgarski se mora izpremeniti v najkrajšem času, ker je treba z vso resnostjo računati, da romunska armada že v petek ali v soboto prekorači Donavo.

Tendenciozne dunajske vesti.

Dunaj, 8. julija. Vesti dunajskih listov, predvsem »Reichspost« in »Neue Freie Presse«, ki slikajo situacijo na bojišču za skrajno slabo, so vseskozi tendenciozne. Niti v Parizu, niti v Rimu, niti v Petrogradu, niti v Berlinu ne vedo ničesar o velikih porazih, ki so jih baje doživeli Srbi po poročilih omenjenih dunajskih listov. Nasprotno se zatrjuje, da je bolgarsko levo krilo bilo pri Krivolaku potisnjeno nazaj in da se nahaja v tako nevarnem položaju, da je general Ivanov z levega bolgarskega krila moral poslati 35.000 mož na pomoč armadi, ki se je umaknila izpred Krivolaka. Obstoj nevarnost, da se desno srbsko krilo združi z levim grškim, kar bi pomenjalo za bolgarsko armado obupno situacijo. S severnega makedonskega bojišča se javlja, da skušajo Bolgari preko Krive Palanke prodirati proti srbskim pozicijam, toda vsi njihovi poskusi so se ponesrečili, ker so bili povsod odbiti.

O ravnotežju na Balkanu.

Sofija, 8. julija. Oficijozni list bolgarske vlade »Mir« priobčuje članek, v katerem pobija argument balkanskega ravnotežja, in piše, da Bolgarska ni nikdar zahtevala, da bi bila silnejša nego Srbija in Grška skupaj. Srbija je provocirala sedanje sovražnosti. Bolgarska armada še ni mogla stopiti v popolno akcijo. Pa tudi ako bi po zmagovito končanem boju postala silnejša kakor Srbija in Grška skupaj, vendar še ostane Romunski predominirajoče stališče nad Bolgarsko.

Načelnik bolgarskega generalnega štaba je odstopil.

Sofija, 8. julija. Načelnik generalnega štaba Fičev je baje obolel. Za njegovega naslednika je imenovan polkovnik Neresov. Ta izprememba v vodstvu generalnega štaba vzbuja v danem momentu veliko senzacijo in se v javnosti komentira na najrazličnejše načine. Med občinstvom so se že pojavili dvomi o resničnosti vesti, ki jih razširjajo dunajski listi in bolgarska brzojavna agencija.

Srbski dementi.

Belgrad, 8. julija. Uradno se dementirajo vse, od bolgarske brzojavne agencije razširjene vesti, kakor da bi se Bolgarom posrečilo, priti v okolico Skoplja in Pirota, kot izmišljene. Takisto neresnične so tudi vesti o bolgarskih zmagah ob Bregalnici, kar dokazuje dejstvo, da sta Krivolak in Kočana v srbskih rokah. Dejstvo je, da nimajo Bolgari nikakih znatnih uspehov. Poročila bolgarske agencije so samo zagrinjalo, s katerim se maskirajo dosedanja bolgarski neuspehi. Javnost bo od korrespondentov, ki so pripuščeni k srbski fronti, izvedela polno resnico.

»Reichspost« race.

Dunaj, 8. julija. Znani »Reichspost« dopisnik Wagner je poslal iz Sofije brzojavko, v kateri pravi med drugim, da so bolgarski dosedanja uspehi naravnost čudoviti in da je boj, ki ga bijejo sedaj Srbi, — boj obupancev. Vojaske položaji pojasnjuje slavn »Reichspost« strateg na papirju tako - le: 1. Timoška divizija ne eksistira več. (A vendar je včeraj zavzela Krivolak! Opomba uredništva.) 2. 1. brigada srbske donavske divizije je uničena; 3. moravska divizija je obkoljena in si ne more pomagati, in 4. trije regimenti šumadijske divizije so razbiti in zajeti. — Če bi bilo le del tega res, kar kvasi Wagner, potem bi morali biti Bolgari že gospodari Skoplja in Niša in najmanj polovice Srbije.

Srbske izgube.

Sofija, 8. julija. Bolgarski vojaški krogi cenijo število srbskih izgub v dosedanjih bojih na 20.000 ranjenih in mrtvih.

Grški uspehi.

Berolin, 8. julija. Iz Aten brzojavljajo: Grška armada je zavzela Strumo in Demir Hisar. — Levo bolgarsko krilo je odrezano od glavne bolgarske armade in se nahaja v obupnem položaju.

Brzojavka grškega ministrskega predsednika.

Bukarešta, 8. julija. Grški ministrski predsednik Venizelos je poslal enemu izmed ministrov brzojavko, v kateri naglašja, da bodo uspehi junakov grško - srbskih zavezniških čet v interesu miru in civilizacije osigurali balkansko ravnotežje.

Turške zahteve od Bolgarske.

Carigrad, 8. julija. Turška nota zahteva od bolgarske vlade, da takoj odpokliče svoje čete s krajev na Marmarskem morju, da se odpove vsaki vojni odškodnini, da prevzame del turškega dolga in takoj izpusti na svobodo vse turške ujetnike. Ako Bolgarska takoj ne ugodí tej zahtevi, bo Turčija zopet okupirala ozemlje onstran Enos - Midija.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 8. julija. Danes se je sestalo narodno sobranje na izredno zasedanje, da votira proračun in sprejeme nekatere manjše predloge. Sobranje bo imelo samo eno sejo. V seji poda ministrski predsednik dr. Danev kratko politično izjavo.

Bolgarski ujetniki na Grškem.

Atene, 8. julija. V pristanišče Pirej so pripeljali na transportnih parnikih dvatisoč bolgarskih ujetnikov.

Mobilizacija na Romunskem.

Bukarešta, 8. julija. Transporti vojaštva so v popolnem teku. Dva

armadna zbora stojita že ob Donavi in sta že popolnoma pripravljena, da prekoračita reko.

Kdaj bo Romunska pripravljena?

Dunaj, 8. julija. »Militärische Rundschau« javlja: Romunska armada bo šele 20. t. m. popolnoma pripravljena za operacije.

Dnevno povelje romunskega prestolonaslednika.

Bukarešta, 8. julija. Vrhovni poveljnik romunske armade, prestolonaslednik Ferdinand, je izdal dnevno povelje, v katerem poziva armado, naj se zaveda svoje slavne prošlosti in naj ostane vredna naslednja junakov prednikov. Romunski kabinet se rekonstruira, v njega vstopijo tudi liberalci.

Poslaniška konferenca v Londonu.

London, 8. julija. Včerajšnja konferenca veleposlanikov se je vršila popolnoma pod vtiskom nove vojne na Balkanu, za to se tudi ni sklenilo ničesar pozitivnega. Avstro-ogrski poslanik je vložil protest proti temu, da baje srbske čete zopet prodirajo iz Debrava albansko ozemlje.

Pomiloščenje v Črni gori.

Cetinje, 8. julija. Glasilo črnogorske vlade »Glas Crnogoraca« priobčuje to-le uradno objavo: »Njegovo velečastvo kralj gospodar je blagovolil potom najviše milosti dati amnestijo vsem kaznjencem iz »bombaške« in »kolašinske« afera. Ta velikodušni in milostljivi čin njegovega velečastva kralja gospodarja se tem potem daje na znanje vsem zainteresovanim osebam.« — Ta kraljevski ukaz je datiran z dne 5. t. m. »Bombaško« afero je povzročil, kakor je znano, vohun Gjorgje Nastić, ki je bil glavna priča tudi v zagrebškem »veleizdajniškem« procesu.

Naši rezervisti ostanejo pod zastavami.

Budimpešta, 8. julija. Grof Tisza se je vrnil z Dunaja, kjer je imel dolgotrajno konferenco z grofom Berchtoldom. Iz Tiszine okolice javljajo, da Avstro - Ogrska za enkrat svojih rezervistov še ne bo odpustila in da bo nadaljevala akcijo za sporazum med Bolgarsko in Romunsko. Grof Berchtold je dobil od cesarja popolno pooblastilo glede nadaljevanja dosedanje zunanje politike.

Homerule sprejeta.

London, 8. julija. Spodnja zbornica je v tretjem čitanju sprejela homerulsko predlogo glede avtonomije Irske.

Gospodarstvo.

— C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu odda v postaji Gorica d. kr. proge Jesenice - Gorica-Trst c. kr. d. ž. zgradba skladišča za bencin, olje in petrolej za pavšalni znesek. Podrobni podatki o opremitvi, vložnem roku itd. so razvidni iz ene prihodnjih števil listov »Lieferungsanzeiger«, »Oesterr. Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst«, »Verordnungsblatt für Eisenbahn und Schifffahrt«, »Wiener Zeitung«, »Zeitschrift des österr. Ingenieur- und Architektenvereines«, »Osservatore Triestino«, »Avvisatore dalmato« ter se zvedo pri oddelku III. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu in pri c. kr. sekciji II. za vzdrževanje železnice v Gorici.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. julija: Tomaž Štrukelj, lovec - hiralec, 74 let, Radeckega cesta 9.

Dne 6. julija: Anton Fabian, bivši čevljarški mojster, 82 let, Cerkvena ulica 5.

V deželni bolnici: Dne 2. julija: Anton Mihelčič, posestnikov sin, 12 let. — Franciška Pogačnik, delavčeva žena, 22 let.

Najpomembnejši tuzemski in inozemski zdravnik priporočajo »Kufeke« za otroke in odrasle, ki boljše živijo pri bljevanju, driski, črevesnem kataru itd.

Lilijskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Džčin n. L.

ostane prekoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neupljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznana pisma. Dobiča se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijna krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Serravallo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepla živce, pobojša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Na 8000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

87

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. julija 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11.78
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	8.97
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	8.60
Koruza za julij 1913.	za 50 kg	7.63
Koruza za avgust 1913.	za 50 kg	7.84
Koruza za oktober 1913.	za 50 kg	7.30

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
7.	2. pop.	730.1	21.8	sr. jzjah.	del jasno
8.	9. zv.	731.4	16.4	sr. svzh.	nevihta
8.	7. zj.	731.6	14.8	sl. jzvh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 17.6°, norm. 19.5°. Padavina v 24 urah 41.2 mm. Celotna noč nevihta in dež.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Oton Pelan naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu tužno vest, da je njegova predraga sestra, oziroma teta in svakinja, gospodična

Hermina Pelland

zasebnica

včeraj ob 11. uri ponoči v 60. letu svoje starosti nenadoma preminula. Pogreb preljubljenе rajne bo jutri, dne 9. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Sp. Šiška, Kolodvorska ulica št. 166, k Sv. Križu. 2433

Sp. Šiška, dne 8. julija 1913.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Vsled ugodnega nakupa točim pristno rdeče in črno (krvno)

vino

dalmatinsko in drugo po znižani ceni.

J. BOLE, gostilna in prenočišče v Ljubljani, Tabor.

Brivskega pomočnika

ne nad 23. l. starega, samostojnega delavca, treznega in solidnega s fiksnim plačom od K 60—70 ter trajnim mestom ob nastopu takoj ali po dogovoru sprejme

2385 Fran Novak, brivec Gorica, Primorsko.

Trgovska oprava

za trgovino z meš. blagom se kupi.

Dopisi na upravnništvo »Slov. Naroda« 2429

Praktikant

slov. in nem. stenograf in strojepisec se takoj sprejme. 2430

Zahteva se v obeh jezikih lasnoročni ofert na poštni predal št. 62.

Prevzame se dobro vpeljana

trgovina mešane stroke

v mestu ali večjem kraju na deželi. Ponudbe z natančnimi podatki o prometu, koliko najemnine in pod kakimi plačilnimi pogoji, naj se pošiljajo pod šifro »Trgovce 50« pošto ležeče Gorica, državni kolodvor. 2389

V najem se odda s 1. avgustom 1913. pod ugodnimi pogoji dobro idoča 2407

trgovina

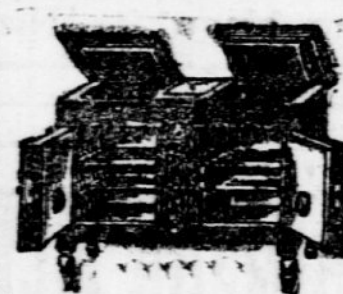
z javno tehniko ob glavni cesti v Šturjah pri Ajdovščini. Več se izve v gostilni Črmelj, Sturje, 28.

Inteligentna

prodajalka

se sprejme v špecerijško trgovino na tukajšnjem trgu.

Zahteva se znanja obeh deželnih jezikov in lepa pisava — Ponudbe na upravnništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Prodajalka št. 1000/2328«.

Ledenice

z izbornim hladilnikom, močno cinasto pločevino, vložene s steklenimi ali mramornimi deskami, nadaje hladilnice za gostilne, mesarje in mlekarne izdeluje strokovna tvrdka

I. K. Rudolf, c. in kr. dvorni dobavitelj v Plznu.

! Pozor, gostilničarji!

V najem se da s 1. oktobrom t. l.

hotel AUSTRIA

v Slovenski Bistrici z opremljenimi sobami za tuje. Ponudbe naj se naslovijo na posojilnico v Slovenski Bistrici, katera da vsa potrebna pojasnila.

Tovarna v neposredni bližini Ljubljane išče 2413

portirja

ki je zmožen obeh deželnih jezikov. Prosilci, ki imajo malo pokojnino in brez otrok, imajo prednost. Ponudbe do 12. t. m. naj se pošiljajo na upr. »Slovenskega Naroda«.

Zavod za pohištvo

Fran Doberlet v Ljubljani, Franciška ulica 8

priporoča pohištvo vsake vrste solidne izvršitve in po nizki ceni.

„SLAVIJA“

— vzajemne zavarovalna banka v Pragi. —

Rezervni fond K 56.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa posojila daje:

čigar pisarne so v

lastne; bančne hiše

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici št. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice,**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.

Srednjevelika hiša**s staro gostilno in vrtom,**pri želez. postaji na Gorenjskem se radi družinskih razmer **takoj proda.** 2419
Naslov pove upravištvo »Sl. Naroda«.**Albert Drganc, brivec in posredovalec**
za starine in posestva
v Ljubljani, Franca Jožefa cesta št. 1**Edini pooblaščen posredovalec**za starine za vso deželo, preskrbi tudi
cele zbirke, obenem pa tudi posreduje
pri prodaji posestev.

2248

Poštna aspirantinjaali pomočnica, katera ima tudi veselje
do trgovskega knjigovodstvase sprejme pri c. kr. poštne in
brz. uradu na Sp. štajerskem.
Cenjene ponudbe na upravištvo »Sl.
Naroda« pod »štajersko, 3/2415«.**modna in športna trgovina P. MAGDIČ**

Ljubljana nasproti glavne pošte Ljubljana

Kopalne obleke,
plašče, čevlje,
čepice, klobuke,
brisačke in vse
druge kopalne
potrebščine
priporočam**Samostojni ključavničar**se sprejme takoj v trajno delo.
Leop. Grošelj, Sp. Šiška 66.

2428

Išče se dobro išoča špecerijška

trgovina v Ljubljaniali v drugem mestu na Gorenjskem.
Ponudbe pod F. K. 10.000 na upr. »Sl. Nar.

Od c. kr. deželnega šolskega sveta konces.

nadaljevalna šola in

dekliški penzionatKristina Jeanowits, Dunaj VIII.,
Pfeilgasse 5 (vhod Lerchengasse).Vestna vzgoja in pouk. — Poučujejo
srednješolski profesorji. — Velik vrt.
Razkošno opremljeno. — Izvrstne reference.

1982

Priporočam se!

Zahtevajte vzorce!

manufakturna trgovina

Franc Souvan sin, Ljubljana**Mestni trg št. 22.**

2357

Priznana dobro blago! — Nizke cene! — Solidna postrežba!

Gostom, ki dohajajo v Trst,

1351

se priporočam

hotel Hinko Kosič

Trst, ulica Carradori št. 15,

5 minut oddaljen od južnega kolodvora.

Restavracija

ulica Carradori 18 (vogal ulice Ghega).

G. Skrbic

Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij
rolet, lesenih in
železnih vetrnic
Telefon 492.
Ceniki in troškovnik
na zahtevo brezplačno.**Ženitna
ponudba!**Državni uradnik, 30 let, vdovec
z enim otrokom, letna plača
K 3800, s pravico do pokojnine,
bi poročil dekle 30 let, dobro-
srčno, najmanj srednje postave,
posluh za petje. Tajnost jam-
čena s častno besedo. — Dopisi
pod št. »E 4500« na upravi-
štvo »Slovenskega Naroda«.

Od dobrega najboljši je še vedno izvorni

Singerjev šivalni strojDobi se samo
v naših pro-
dajalnah s ta-
kim izveskomin s to
var-
stveno
znamkoLjubljana, Sv. Petra c. 4,
Novo mesto, hiša lekarja
Bergman,
Kranj, Glavni trg 119 in
Kočevje, Glavni trg 79
ali pa po naših potnikih.**PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA**
parfumerija, fotografična manufaktura itd.Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.**Anton Kanc**

Ljubljana, Židovska ulica 1.

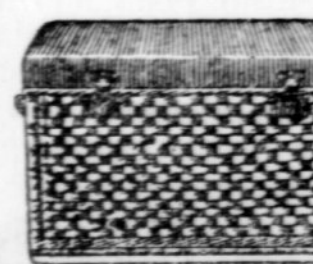
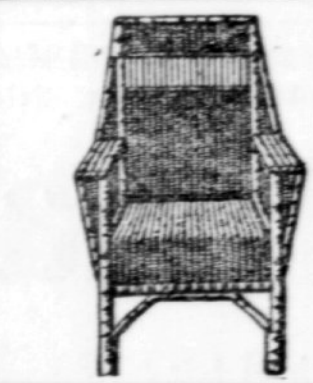
Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Prva gorenjska**košariška obrt v Radovljici.**

(Izdelki državnih učnih delavnic).

Moderno pleteno pohištvo, vrtna za-
slonila, popotne in kupejske košare,
cvetlična in stojala za dela, obsežni
solnčni stoli, zaklopni stoli, vlaknaste
preproge, kopalni čevlji.

Vse porabnostno in luksuzno košarištvo.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

R. Z. Z. O. Z.

Osební kredituradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljenim itd. ob najugodnejših pogojih.
Nič predstroškov. Več v razvidih.

Hranilne vloge se obrestujejo dnevno po

5% od zneskov nad 1000 kron ob 60-
dnevni odpovedi: **5 1/4%** od zneskov nad 2000 kron ob 90-
dnevni odpovedi: **5 1/2%**Obresti se polletno prištevajo glavnici. Pri vlogah preko 10.000 K se morejo dvigati
obresti četrtletno. Nič rentnega davka. Vlozke knjižice se sprejemajo v shrambo. —
Razvidi in položnice brezplačno. Stanje vlog: K 5.350.000. Jamstvo sadržanih
deležev: K 6.500.000. Rezervni fond in vrednostni papirji: K 575.000.
Pojasnila daje brezplačno:**Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip št. 22,**
vsak ponedeljek, sredo in petek med 1/23. in 1/24. uro popoldne. ::**Ivan Magdič**

krojač prve vrste

Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarne »Europa«)

:: se priporočam ::

Zaloga angleškega blaga.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :**Fr. Kapus**Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :**Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

:: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago
ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira

3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

**Na vse
prijatelje**

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavimim
pridatkom : Franck? Dobite na mizo čvr-
stejši ter barvovitejši zvrtok. — : Franck: iz
zagrebške tovarne je le pravi z kavimim
mlinčkom.

emp 160/25.643